

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 352/2026-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Lubomírom Müllerom, usadeným euroadvokátom, Symfonická 1496/9, Praha, Česká republika, proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 4Nt/8/2025-103 z 9. apríla 2026 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. júna 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu č. k. 4Nt/8/2025-103 z 9. apríla 2026, ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom okresného súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu rozhodnúť o návrhu sťažovateľa z 15. marca 2025 tak, ako to sťažovateľ špecifikoval v texte ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ žiada aj priznať finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením okresného súdu sp. zn. 4Nt/8/2025 z 11. septembra 2025 bol zamietnutý návrh sťažovateľa z 15. marca 2025 na povolenie obnovy konania v trestnej veci bývalého Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 3Rtv/145/90, v ktorej bol sťažovateľ rozsudkom zo 7. novembra 1991 uznaný za vinného z trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 270 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon vo vtedy platnom znení a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov podmienene. Okresný súd nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. Proti uzneseniu podal

sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23Tos/11/2026-98 z 19. februára 2026 ako nedôvodná. Z príloh k ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 19. februára 2026.

3. Následne okresný súd napadnutým uznesením z 9. apríla 2026 uložil podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľovi povinnosť uhradiť paušálne trovy trestného konania vo výške 500 eur.

4. Sťažovateľ nesúhlasí so zamietnutím svojho návrhu na obnovu konania a je presvedčený, že boli splnené podmienky na obnovu konania. Sťažovateľ nesúhlasí ani s obsahom napadnutého uznesenia, ktoré považuje za arbitrárne a porušujúce jeho právo na spravodlivý proces. Dal do pozornosti, že povinnosť nahradiť náklady trestného konania môže byť podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku uložená vtedy, keď je konanie definitívne právoplatne ukončené a je jasné, že návrh bol podaný celkom bezvýsledne. To však nemožno tvrdiť, keďže okresný súd po vydaní napadnutého uznesenia vydal 27. mája 2026 pod rovnakou spisovou značkou uznesenie, ktorým vylúčil návrh sťažovateľa na vyslovenie účasti na súdnej rehabilitácii na samostatné konanie.

5. Sťažovateľ je rovnako presvedčený, že okresný súd v danom konaní porušil aj jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, keďže o jeho návrhu z 15. marca 2025 bolo procesne rozhodnuté až po štrnástich mesiacoch, ale sťažovateľ súčasne zastáva názor, že o jeho návrhu nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté meritórne.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením z 9. apríla 2026 a porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny) pri rozhodovaní okresného súdu o návrhu sťažovateľa z 15. marca 2025.

7. Na margo tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ vyslovuje nespokojnosť s nepovolením obnovy konania, ústavný súd poukazuje na § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 43 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že tvrdenia o porušení ústavy, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

8. Keďže sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti označil za predmet prieskumu výlučne napadnuté uznesenie z 9. apríla 2026 a postup okresného súdu napadol len v súvislosti s existenciou zbytočných prietáhov, ústavný súd nebol oprávnený zaujať stanovisko k zamietnutiu návrhu

na obnovu konania, ale mohol preskúmať len existenciu zbytočných prietahov a obsah napadnutého uznesenia z 9. apríla 2026. K možnosti prieskumu rozhodnutia o návrhu na povolenie obnovy konania ústavný súd navyše dodáva, že ústavná sťažnosť bola podaná 1. júna 2026, keď od právoplatnosti uznesenia krajského súdu (pozri bod 2 tohto uznesenia) uplynuli viac ako dva mesiace (§ 124 zákona o ústavnom súde), teda aj riadne podaná ústavná sťažnosť by bola odmietnutá ako oneskorene podaná podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

II.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces napadnutým uznesením:

9. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností týkajúcich sa rozhodnutí o trovách konania stabilne zastáva názor, že rozhodovanie o trovách konania na všeobecných súdoch prislúcha zásadne týmto súdom, preto ich preskúmava iba celkom výnimočne. Rozhodovanie o trovách by mohlo dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich túto časť konania, napríklad interpretáciou a aplikáciou právnych noriem, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Na druhej strane je rozhodovanie o náhrade trov konania integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997, sťažnosť č. 22410/93).

10. Nosná námietka sťažovateľa spočíva v jeho nesúhlase s napadnutým uznesením z 9. apríla 2026, ktorým mu bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania vo výške 500 eur, keďže podľa jeho názoru na vydanie daného uznesenia neboli splnené podmienky zakotvené § 556 ods. 1 Trestného poriadku. Svoju argumentáciu sťažovateľ postavil na skutočnosti, že okresný súd uznesením z 27. mája 2026 vylúčil jeho návrh na vyslovenie účasti na súdnej rehabilitácii na samostatné konanie.

11. Ústavný súd konštatuje, že po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu, návrhu sťažovateľa z 15. marca 2025, ako aj ostatných uznesení tvoriacich prílohy k ústavnej sťažnosti nezistil nedostatky ústavnoprávnej relevancie. Z návrhu sťažovateľa z 15. marca 2025 jednoznačne vyplýva, že síce v jednom podaní, avšak jasne a zreteľne adresoval okresnému súdu dva samostatné procesné návrhy, a to návrh na povolenie obnovy trestného konania (sťažovateľom označený písmenom A, pozn.) a návrh na vyslovenie účasti na súdnej rehabilitácii (sťažovateľom označený písmenom B, pozn.). O návrhu na obnovu konania okresný súd rozhodol negatívne uznesením z 11. septembra 2025, ktoré v spojení s uznesením krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 19. februára 2026, čím došlo k splneniu podmienok zakotvených v § 556 ods. 1 Trestného poriadku na vydanie napadnutého uznesenia z 9. apríla 2026. Následné procesné rozhodnutie o návrhu sťažovateľa na vyslovenie jeho účasti na súdnej rehabilitácii nijako nesúvisí so zamietnutím návrhu na obnovu konania ani nie je jeho následkom, čo vylučuje relevanciu sťažnostnej argumentácie.

12. Ústavný súd nevidel v napadnutom uznesení okresného súdu procesný excés, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania, čo je predpokladom pre jeho možnosť

zasiahnuť do rozhodnutia o trovách konania, preto ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

II.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov:

13. Druhá argumentačná línia spočíva v tvrdenom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu pri rozhodovaní o návrhoch sťažovateľa na povolenie obnovy konania a účasti na súdnej rehabilitácii. Podstatou a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (I. ÚS 6/03). Tento právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

14. Okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania uznesením z 11. septembra 2025, ktoré v spojení s uznesením krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 19. februára 2026, čím bola v tejto časti jeho návrhu odstránená jeho právna neistota. O návrhu na účasti na súdnej rehabilitácii okresný súd koná v samostatnom konaní, ktorého doterajšia dĺžka nie je v rozpore s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na to ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v uvedenej časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu